

Paulo Koeljo

PRIRUČNIK ZA RATNIKA SVETLOSTI

Prevela s portugalskog
JASMINA NEŠKOVIĆ

PAIDEIA 1998.

Naslov originala
Paulo Coelho
Manual do Guerreiro da Luz
Copyright (c) 1997 by Paulo Coelho
This edition published by arrangements with
San Jordi Asociados, Barcelona, Spain
All Rights Reserved

Izdavač
PAIDEIA, Beograd

Generalni direktor
PETAR ŽIVADINOVIĆ

Glavni i odgovorni urednik
VESNA JANJIĆ

(c)1998, PAIDEIA, za ovo izdanje

PIŠČEVA NAPOMENA

S izuzetkom prologa i epiloga, ova knjiga sadrži nepromenjeni tekst koji je ranije objavljen u Maktubu, stupcu lista Folja de San Paulo i u različitim brazilskim i inostranim dnevnim novinama, u periodu od 1993. do 1996. ; •

Za S.I.L.,
Karlosa Eduarda Ranžela
i An Karijer,
veštaka u korišćenju
strogosti i samilosti

Nema učenika nad učitelja svojega, nego
i sasvijem kad se izučí, biće kao i učitelj njegov.
Jevanđelje po Luci, VL40

PROLOG

"Na žalu istočno od sela, postoji jedno ostrvo, s ogromnim hramom, prepunim zvona", reče žena. Dečak primeti da je ona odevena u neobično ruho i da nosi veo koji joj pokriva kosu. Nikad je ranije nije sreo.

"Jesi li već video taj hram?", upita ona. "Otiđi tamo pa mi posle reci kako ti izgleda."

Opčinjen ženinom lepotom, dečak ode na naznačeno mesto. Sede u pesak i zagleda se u horizont, ali nije ugledao ništa osim onog što je navikao da viđa: plavo nebo i okean.

Razočaran, zaputi se u obližnje ribarsko naselje, da se raspita o ostrvu sa hramom.

"Aaa, to je bilo davno, još u doba kad su moji čukundedovi ovde živeli", reče mu jedan stari ribar.

"Onda je naišao zemljotres i ostrvo je potonulo u more. Međutim, iako više ne možemo da ga vidimo,
9

i dalje uspevamo da čujemo zvona s hrama, kada ih more zanjiše, tamo na dnu."

Dečak se vrati na žalost i načulji uši, ne bi li začuo zvona. Proveo je tamo čitavo popodne, ali jedino što je uspeo da čuje bio je šum talasa i krici galebova. Kad se spustila noć, dečakovi roditelji dođoše

po njega. Sutra izjutra vratio se na morsku obalu; nije mogao da veruje da bi onako lepa žena mogla da govori laži. Ako se jednoga dana vrati, moći će da joj kaže da nije video ostrvo, al' da je čuo zvona sa hrama, kako bruje uzljuljana gibanjem vode.

I prodoše tako mnogi meseci; žena se nije vraćala i dečak je već zaboravio na nju. Bio je ubeđen da mora otkriti bogatstva i blaga potopljenog hrama. Ako začuje zvona, po njihovom zvuku utvrdiće gde se hram nalazi, a onda će moći i da se domogne skrivenoga blaga.

Više se nije zanimao za školu, niti za staro društvo. Postao je meta podsmeha druge dece, koja su obično govorila: "On više nije kao mi. Više voli da bulji u more, jer se plaši da ne izgubi u igrama."

I svi bi se smejali, videvši dečaka kako uporno sedi na morskom žalu.

Iako nije uspevao da čuje stara zvona sa hrama, dečak je vremenom naučio razne stvari. Primitio je,

10

na primer, da ga šum talasa, kojeg se toliko naslušao, više ne uznemirava. Malo kasnije navikao se i na kreštanje galebova, zujanje pčela, šum vetra u palinovitom lišću.

Šest meseci nakon svog prvog razgovora sa ženom, dečaka više nijedan zvuk nije uspevao da pomete - ali zvona sa potopljenog hrama nikako da se oglase.

S vremena na vreme, dolazili su ribari da pričaju s njime, i uporno tvrdili da čuju zvona.

Ali dečak to nije uspevao.

Posle nekog vremena, ribari skrenuše razgovor na drugu temu: "Suviše si zaokupljen zvukom zvona iz dubine; zaboravi na to i idi opet da se igraš sa svojim drugarima. Možda je samo ribarima dopušteno da ih čuju."

Kad je prošlo skoro godinu dana, dečak pomisli: "Možda su ovi ljudi u pravu. Bolje je da sačekam dok ne porastem i postanem ribar, pa da se svakoga dana vraćam na ovu plažu, jer sam je zavoleo." I još pomisli: "možda je sve to samo legenda, i možda su se u zemljotresu zvona polomila, i zauvek zamukla."

Te večeri, resio je da se vrati kući.

Prišao je okeanu, da se oprost. Još jedanput je pogledao prirodu - i kako više nije bio zaokupljen

11

zvonima - mogao je slobodno da se smeši pred lepom pesme galebova, hućanjem mora i vetrom što šumori u palmovom lišću. Začuo je, iz daleka, žagor svojih drugova u igri, i obradovao se pri pomisli da će se uskoro vratiti igrama svoga detinjstva.

Dečak je bio zadovoljan i - onako kako to samo deca umeju - zahvaljivao je što je živ. Bio je uveren da nije uludo straćio vreme, jer je naučio da posmatra i poštuje Prirodu.

I tada, dok je slušao more, galebove, vetar, šuštanje palmovog lišća, glasove svojih drugara u igri, začuo je i prvi zvuk zvona.

I drugi.

I sledeći.

I još jedan, sve dok ne zabrujaše sva zvana s potonulog hrama, na veliku dečakovu radost. Posle više godina - već kao odrastao čovek - vratio se na žalo svoga detinjstva. Nije više namaravao da iskopava nikakvo blago sa dna mora; možda je sve to bilo samo plod njegove uobrazilje; možda nikad nije čuo bruj potopljenih zvona, jedne davne večeri u detinjstvu. No, ipak, resio je da se malo prošeta, da bi slušao hujanje vetra i pesmu galebova. Kako se samo iznenadio kad je ugledao kako u pesku sedi ista ona žena s kojom je razgovarao o

12

potonulom ostrvu s hramom i zvonima.

"Otkud vi ovde?", upita.

"Čekala sam te", odgovori ona.

Primitio je da se žena - uprkos tolikim godinama koje su prošle - nimalo nije promenila; veo koji je zaklanjao njenu kosu nije izbledeo od vremena. Ona mu pruži jednu plavu svesku, s belim, praznim listovima. "Piši: ratnik svetlosti obraća pažnju na dečje poglede.

Jer deca umeju da posmatraju svet bez gorčine.

Kad hoće da sazna da li je neka osoba u njegovoj blizini dostojna poverenja, želi najpre da vidi kako neko dete na nju gleda."

"Šta je to ratnik svetlosti?"

"Ti znaš", odgovori ona, smešeći se. "To je onaj ko je kadar da pronikne u čudo života, da se bori do kraja za nešto u šta veruje i - najzad - da čuje zvona koja bruje sa dna mora."

On sebe nikad nije smatrao ratnikom svetlosti.

Kao da mu čita misli, žena nastavi: "Svi su sposobni za to. Ali niko sebe ne smatra ratnikom svetlosti, iako su svi ratnici."

On pogleda listove sveske. Žena se ponovo nasmeši.

"Piši o ratniku", reče na kraju.

13

PRIRUČNIK ZA RATNIKA SVETLOSTI

ratnik svetlosti nikad ne zaboravlja zahvalnost.

U toku borbe pomagali su mu anđeli; nebeske sile postavile su svaku stvar na svoje mesto i omogućile mu da pruži najbolje od sebe.

Drugovi primećuju: "Baš ima sreće!" A ratnik, ponekad, postiže znatno više no što mu njegova sposobnost dopušta.

I zato, dok zalazi sunce, on kleči i zahvaljuje na Zaštitničkom Plastu koji ga obavija.

Njegova zahvalnost, međutim, ne ograničava se samo na duhovni svet; on nikad ne zaboravlja prijatelje, jer se njihova krv pomešala s njegovom na bojnopolju.

Jednog ratnika niko ne treba da podseća na pomoć koju je primio od drugih; on je i sam dobro pamti i deli s drugima nagradu.

17

vi putevi sveta vode do ratnikovog srca; on uranja, bez oklevanja, u reku strasti koja neprestano protiče kroz njegov život.

Ratnik svetlosti je slobodan da izabere ono što želi; on svoje odluke donosi hrabro, samostalno, a - pokažemo li - i s izvesnom dozom ludosti.

Prihvata svoje strasti i obilato se njima koristi.

Zna da se ne treba odricati osvajačkih zanosa; osvajanja su deo života i pričinjavaju radost svima koji u njima sudeluju.

Ali on nikad ne gubi iz vida trajne stvari i

Čvrste veze koje je vremenom izgradio.

Jedan ratnik ume da razluči ono što je prolazno od onog što je konačno.

atnik svetlosti ne računa samo na sopstvene snage; on koristi i energiju svog protivnika.

U trenutku kad započinje bitku on raspolaže jedino svojim borbenim žarom i zahvatima koje je naučio dok se uvežbavao; kako borba dalje odmiče, on uviđa da oduševljenje i uvežbanost nisu dovoljni za pobedu: potrebno je iskustvo.

Tada on otvara svoje srce Vaseljenu i moli Boga da ga nadahne, kako bi svaki neprijateljski udarac bio ujedno i lekcija odbrane za njega.

Drugovi primećuju: "Kako je sujeveren. Prekinuo je borbu da bi se molio, i uvažava protivnikove trikove".

Ratnik ne odgovara na ova izazivanja. On zna da, bez nadahnuća i iskustva, nema tog vežbanja koje bi urodilo plodom.

19

I

atnik svetlosti nikad ne podvaljuje; ali ume da zavara svog protivnika.

Ma koliko bio nestrpljiv, pribegava ratnim veštinama kako bi postigao svoj cilj. Kad vidi da je na izmaku snaga, ponaša se tako da neprijatelj pomisli da mu se ne žuri. Kad treba da napadne desnu stranu, premešta svoje trupe nalevo. Ako namerava da započne borbu iznebuha, pretvara se da je pospan i sprema se na počinak.

Prijatelji primećuju: "Izgleda da ga je napustio za-nos".

Ali on ne pridaje važnost njihovim opaskama, jer prijatelji ne poznaju njegovu borbenu taktiku. Ratnik svetlosti zna šta hoće. I nema potrebe to da objašnjava. <

20

edan kineski mudrac objašnjava strategiju ratnika svetlosti:

"Navedi svog neprijatelja da poveruje kako neće postići velike uspehe ako resi da te napadne; na taj način, umanjiceš njegovo oduševljenje.

"Nemoj se libiti da privremeno istupiš iz borbe, ako uvidiš da je neprijatelj jači; nije važna pojedinačna bitka, već konačni ishod rata.

"Ako budeš bio dovoljno jak, nemoj se uopšte slideti da izigravaš slabića; to će nagnati tvog neprijatelja da izgubi opreznost i da napadne pre vremena. „U jednom ratu, sposobnost da se iznenadi protivnik predstavlja ključ pobjede."

21

aš čudno", pretresa ratnik svetlosti sam sa sobom. "Sreo sam sijaset osoba koje - u prvoj prilici - nastoje da pokažu svoje najgore lice. Prikrivaju unutrašnju snagu nasrtljivošću; zaklanjaju strah od samoće iza maske nezavisnosti. Ne veruju u sopstvenu sposobnost, ali hvale na sva zvona svoje vrline."

Ratnik svetlosti čita te poruke kod mnogih muškaraca i žena koje poznaje. Nikad ne dopušta sebi da ga prividi obmanu i uporno c'uti kad pokušavaju da ga impresioniraju. Ali to mu služi kao povod da ispravi svoje sopstvene nedostatke - budući da su ljudi uvek dobro ogledalo.

Ratnik svetlosti koristi svaku priliku da samog sebe poduči.

22

r

ratnik svetlosti se, ponekad, bori s onim koga voli. Čoveka koji čuva svoje prijatelje nikada neće slomiti životne bure i oluje; on ima dovoljno snage da prevaziđe teškoće i produži dalje.

Međutim, vrlo često začikavaju ga upravo oni koje pokušava da nauči veštini mačevanja. Njegovi učenici izazivaju ga na megdan.

I ratnik tad pokazuje svoju sposobnost: s nekoliko zahvata, izbija učenicima oružje iz ruku i sloga se ponovo vraća na mesto njihovog okupljanja.

"Zašto to činiš, ako si tako nadmoćan?", pita neki putnik.

"Zato što, kad me izazivaju, zapravo samo žele da razgovaraju sa mnom i ja - na taj način - uspostavljam dijalog", odgovara ratnik.

23

ratnik svetlosti, pre no što se upusti u neku važnu borbu, postavlja sebi pitanje: "Do koje mere sam usavršio svoju veštinu?"

i On zna da su ga sve bitke koje je vodio u prošlosti uvek nečemu poučile. Međutim, mnoge od tih pouka nagnale su ratnika da pati više nego što je bilo nužno. Zar je jednom tracio vreme boreći se za neku laž? I patio zbog osoba koje nisu bile na visini njegove ljubavi. Pobjednici nikad ne ponavljaju istu grešku. Zato ratnik svetlosti stavlja svoje srce na kocku samo za nešto što vredi.

24

atnik svetlosti pridržava se glavne pouke iz Ji Dinga: "istrajnost je poželjna". On zna da istrajnost nema nikakve veze sa upornošću. Postoje doba kada se bitke otegnu duže no što je neophodno, iscrpljujući njegove snage i slabeći njegov borbeni žar.

U tim trenucima, ratnik razmišlja: "Rat koji se oduži naposljetku uništava i samog pobjednika". Tada povlači svoje snage sa bojnog polja i daje sebi odmora. Ostaje nepokolebljiv u svojim htenjima, ali ume da sačeka najbolji trenutak za novi napad.

Jedan ratnik se uvek vraća u borbu. Ali to nikad ne čini iz tvrdoglavosti - već zato što primećuje promene u vremenu.

25

atnik svetlosti zna da se izvesni trenuci ponavljaju. Cesto se suočava s istim problemima i okolnostima s kojima se ranije već susretao; tada ga obuzima malodušnost, jer misli da je nesposoban da napreduje u životu, budući da se teški trenuci vraćaju.

"Kroz to sam već prošao", vjeka se on svome srcu.

"Istina, već si prošao", odgovara srce. "Ali još nisi prevazišao."

Ratnik tada uviđa da ponovljena iskustva imaju jedan jedini cilj: da ga nauče onome što nije hteo da nauči.

26

atnik svetlosti uvek radi nešto neuobičaj-

jeno.

U stanju je da pleše na ulici dok ide na posao, da se zagleda nekom neznancu u oči i da govori o ljubavi na prvi pogled, da brani neku zamisao koja može izgledati smešna. Ratnik svetlosti dopušta sebi lakve dane.

On se ne boji da oplakuje stare žalosti ili da se raduje zbog novih otkrića. Kad oseti da je kucnuo čas, ostavlja sve i kreće u pustolovinu o kojoj je toliko sanjao. Kad primeti da je na granici izdržljivosti, napušta borbu, ne okrivljujući pri tom sebe što je učinio dve-tri nepredviđene ludosti.

Ratnik svetlosti ne provodi svoje dane upinjući BC da igra ulogu koju su drugi izabrali za njega.

27

atnici svetlosti čuvaju sjaj u očima.

Oni su deo sveta, sudeluju u životu drugih ljudi i započinju svoje putovanje bez bisaga i bez sandala. Nebrojeno puta ispadaju kukavice. Ne postupaju uvek ispravno.

Pate zbog beznačajnih sitnica, ponašaju se kao slabići i, ponekad, smatraju da su nesposobni da se razvijaju. Vrlo često veruju da su nedostojni bilo kakvog blagoslova ili čuda.

Nisu baš uvek sigurni šta zapravo traže tu gde su se zadesili. Često provode besane noći, uvereni da njihov život nema smisla.

Zato i jesu ratnici svetlosti. Zato što greše.

Zato što se pitaju. I zato što traže neki razlog - sasvim je izvesno da će ga i naći.

28

atnik svetlosti se ne boji da će ispasti budala.

Govori naglas, sam sa sobom, kad nema društvo. Neko ga je poučio da je to najbolji način opslanja s anđelima, i on pokušava da uspostavi vezu.

U početku, zapaža koliko je to teško. Misli da nema šta da kaže, da će samo ponavljati budalaštine i besmislice. Ali, bez obzira na sve, ratnik ne odustaje. Čitav dan razgovara sa svojim srcem. Govori stvari s kojima se ne slaže, govori gluposti.

Jednoga dana, primećuje promenu u svome glasu. I shvata da se nalazi na tragu jedne više mudrosti.

Ratnik izgleda lud, ali to je samo maska.

edan pesnik kaže: "Ratnik, svetlosti bira svoje neprijatelje".

On zna vrlo dobro za šta je sve kadar; nema potrebe da ide po svetu hvaleći na sva usta svoje sposobnosti i vrline. Međutim, na svakom koraku, pojavljuje se neko ko hoće da dokaže kako je bolji od njega.

Za ratnika, ne postoji "bolji" ili "gori"; svako je obdaren onim sposobnostima koje su neophodne za njegov vlastiti put.

Ali neki su uporni. Izazivaju, vređaju, čine sve ne bi li ga naljutili. U tim trenucima, njegovo srce kaže: "Ne prihvataj uvrede, one neće uvećati tvoju veštinu. Samo ćeš se bez potrebe umoriti."

Ratnik svetlosti ne traci svoje vreme slušajući | provokacije; on ima sudbinu koju treba da ispuni.

30

ratnik svetlosti seca se jednog odlomka

Džona Banijana:

"Iako sam prošao kroz sve kroz šta sam prošao, ne kajem se zbog teškoća u koje sam zapadao - jer su me upravo one dovele tamo gde sam želeo da stignem. Sve što sada imam, to je ovaj mač, i ja ga rado predajem svakome ko je voljan da krene na svoje hodočašće. Nosim sa sobom pečate i ožiljke iz bitaka - to su svedočanstva da sam živio i nagrade koje sam osvojio.

"Ti dragi pečati i ožiljci otvoriće mi vrata Raja.

Jedno vreme, slušao sam priče o neustrašivim podvizima. Jedno vreme živio sam samo zato što je trebalo živeti.

Ali sada živim zato što sam ratnik, i zato što trčim, jednoga dana, da se nađem u društvu Onoga ? ,a koga sam se toliko borio."

31

trenutku kad nekud krene, ratnik svetlosti ispituje Put.

Svaki kamen, svaka okuka, iskazuju mu dobrodošlicu. On se poistovećuje sa planinama, s potocima, prepoznaje po jedan delić svoje duše u biljkama, u životinjama, i pticama u polju.

I tada, prihvatajući Božiju pomoć i sledeći

Božije Znakove, prepušta svojoj Ličnoj Legendi da ga vodi ka ispunjenju zadataka koje mu je život namenio.

Ponekih noći desi se da nema gde da spava, a ponekad pati od nesanice. "To se podrazumeva", misli ratnik. "Sam sam odlučio ovuda da krenem."

U toj rečenici sadržana je njegova moć: on je izabrao put kojim sada korača, i nema na šta da žali.

32 '

dsad pa nadalje, i tokom narednih nekoliko stotina godina - Vaseljena će pomagati ratnicima svetlosti, i bojkotovati sve one koji robuju predrasudama.

Energiju Zemlje treba obnoviti.

Novim idejama potreban je prostor. Telu i duši potrebni su novi izazovi.

Budućnost je postala sadašnjost, i svi snovi - izuzev onih koji se zasnivaju na predrasudama - i mace prilike da se ispolje.

Ono što bude bilo važno, ostade; ono što se pokaže kao izlišno, nestaće. Ratnik, međutim, nije zadužen da prosuđuje o snovima svojih bližnjih, i ne gubi vreme kritikujući tuđe odluke.

Da bi verovao u svoj vlastiti put, nema potrebe da dokazuje kako je tuđi put pogrešan.

33

1

atnik svetlosti proučava vrlo pažljivo položaj koji namerava da osvoji.

Ma koliko njegov cilj bio teško dostižan, uvek postoji neki način da se savladaju prepreke. On istražuje i druge moguće puteve, oštiri svoj mač, nastoji da ispuni svoje srce istrajnošću koja mu je neophodna da bi prihvatio izazov.

Međutim, kako dalje odmiče, ratnik uviđa da postoje teškoće na koje nije računao.

Ako bude čekao najpovoljniji trenutak, nikad se neće pomeriti s mesta; potrebno mu je jedno zrnce ludosti da bi učinio sledeći korak.

!/? Ratnik svetlosti uvek koristi i to zrnce ludosti. Jer - u ratu i u ljubavi - nije moguće sve predvideti.

34

atnik svetlosti poznaje svoje nedostatke.

Ali, isto tako, poznaje i svoje vrednosti.
Neki drugovi se stalno žale: "Drugi imaju više pogodnih prilika od nas".
Možda su i u pravu; ali jedan ratnik ne dozvoljava da ga to sputava; on nastoji da do maksimuma iskoristi svoje vrline.
Zna da je moć gazele u spretnosti njenih nogu.
Moc galeba u tačnosti s kojom pogađa ribu. Naučio je da se tigar ne plaši hijene, jer je svestan svoje snage.
Zato nastoji da proceni s čime može računati. I stalno proverava svoju opremu, sastavljenu iz tri dela: vere, nade i ljubavi.
Ako su sve tri na broju, onda ne okleva da nastavi dalje.

f
35

atnik svetlosti zna da niko nije budala, jer život svakoga podučava - čak i kad to za-
;; hteva vremena.
On pruža najbolje od sebe, i očekuje najbolje od drugih. Osim toga, teži da pokaže čitavom svetu, neštedimice, koliko je svaki pojedinac sposoban.
Neki drugovi primećuju: "ima i nezahvalnih osoba."
-Uv
Ratnik svetlosti se ne sekira zbog toga.
nastavlja da podstiče svog bližnjeg, jer to je jedan od načina da podstakne samog sebe.

36

vaki ratnik svetlosti bar jednom je iskusio strah da se upusti u bitku.
Svaki ratnik svetlosti bar jednom je izdao i slay,ao. Svaki ratnik svetlosti bar jednom se zaputio nekim putem koji nije bio njegov.
Svaki ratnik svetlosti bar jednom je pomislio iliti nije ratnik svetlosti.
Svaki ratnik svetlosti bar jednom je prenebregao svoje duhovne obaveze.
Svaki ratnik svetlosti bar jednom je rekao da kad je hteo da kaže ne.
Svaki ratnik svetlosti bar jednom je povredio nekoga koga voli.
Zato i jeste ratnik svetlosti; zato što je prošao kroz sve to, a nije izgubio nadu da je bolji nego što

icste.

37

atnik svetlosti uvek sluša reci pojedinih starih propovednika, poput ovih koje je izrekao T. H. Haksli:

"Posledice naših dela predstavljaju strašila za kukavice, i zrake sunca za mudre.

s "Svet je šahovska tabla. Potezi su postupci koje činimo u svakodnevnom životu; pravila igre su takozvani prirodni zakoni. Mi ne možemo videti Igrača koji se nalazi na drugom kraju table, ali znamo da je On pravedan, pošten i strpljiv."

Ratniku svetlosti sleduje da prihvati izazov]

On zna da Bog ne dopušta da se onima koje voli omakne ijedna greška, niti dozvoljava da se njegovj miljenici pretvaraju da ne poznaju pravila igre.

38

atnik svetlosti ne odlaže svoje odluke.

On dobro promisli pre no što nešto preduzme; preispituje svoju uvežbanost, svoju odgovornost i dužnost prema učitelju. Nastoji da očuva vedrinu i raščlanjava svaki korak kao da je baš on presudan. Međutim, onoga časa kad donese odluku, produžava dalje: više ne sumnja u svoj izbor, niti menja pravac ukoliko se ispostavi da su okolnosti drugačije nego što je zamišljao.

Ako je njegova odluka bila ispravna, dobiće bitku - čak i ako ona potraje duže no što je predviđeno. Ako je, pak, njegova odluka bila pogrešna, pretrpece poraz i moraće da započne sve iznova - s više mudrosti.

Ali, jedan ratnik[^]"ti"sti, kad nešto počne-, ide do kraja.

39

R

atnik svetlosti zna da su njegovi najbolji učitelji osobe s kojima deli megdan.

Opasno je tražiti savet. Još je rizičnije davati j savet. Kad mu je potrebna pomoć, nastoji da vidi ka-; ko njegovi prijatelji rešavaju - ili ne rešavaju - svoje j probleme. |

Ako traži nadahnuće, čita na usnama svog bližnjeg reci koje njegov anđeo čuvar želi da mu uputi.

Kad je umoran ili usamljen, ne sanja o dalekim

ženama i muškarcima; traži nekoga ko mu je pri ruci i deli s njim svoj bol ili potrebu za nežnošću - s uživanjem i bez osećanja krivice. Ratnik svetlosti zm da se sjaj najudaljenije zvezde u Vasioni ogleda i stvarima koje ga okružuju.

40

atntk svetlosti deli svoj svet s osobama koje voli. Nastoji da ih podstakne da rade ono što bi želele, ali nemaju hrabrosti da urade; u tim trenucima, pojavljuje se Pro-tivnik sa dve table u ruci.

Na jednoj tabli stoji zapisano: "Misli više na sebe. Čuvaj stečene blagodeti za sebe, inače ćeš na posletku izgubiti sve."

Na drugoj tabli čita: "Ko si ti da pomažeš drugima? Zar ne uspe vaš da vidiš svoje vlastite mane?" Ratnik svetlosti zna da ima mana. Ali takođe zna da ne može sam da se razvija i da se otuđi od svojih drugova.

I zato on odbacuje obe table, čak i ako smatra da sadrže jednu nit istine. One se rasprsuju u prah, a ratnik nastavlja da podstiče one koji su mu blizu.

41

udri Lao Ce tumači put ratnika svetlosti:

"Put podrazumeva poštovanje prema svemu što je sićušno i krhko. Poznaje uvek pravi trenutak kada treba zauzeti potrebne stavove.

"Čak i ako si nebrojeno puta odapeo luk, nastavi da vodiš računa o načinu na koji nameštaš strelu i kako zatežeš tetivu.

"Početnik koji je svestan svojih potreba, postaje oštroumniji od rasejanog mudraca.

"Gomilati ljubav znači sreću, gomilati mržnju znači nesreću. Ko ne prepoznaje probleme, ostavlja otvorena vrata i iskrsavaju nedaće.

"Borba nema nikakve veze sa svađom."

42

atnik svetlosti meditira.

Smešta se u jedan miran kutak svog šatora i prepušta božanskoj svetlosti. Dok to čini, nastoji da ni na šta ne misli; isključuje se iz potrage za uživanjima, izazovima i otkrićima - i čeka da se njegove sposobnosti i moći ispolje.

Iako ih u tom trenutku možda nije ni svestan,

U- sposobnosti i moći upravljaju njegovim životom i
inače uticaja na njegovu svakodnevicu.

Ratnik svetlosti zna da - u tišini njegovog srca
postoji neki red koji ga usmerava.

43

ok držim zapet luk", kaže Herigel svome
učitelju žena, "nastupi jedan trenutak kad
osecam da ću, ukoliko odmah ne odapnem
strelu, izgubiti dah."

i ? "Dogod se budeš trudio da izazoveš trenutak u
kojem ćeš odapeti strelu, nećeš ovladati veštinom
strelaca", kaže učitelj. "Ono što katkad remeti ta-
čnost hica, jeste preterno jaka volja strelca."

Ratnik svetlosti ponekad misli: "Ono što ja ne
budem uradio, neće ni biti urađeno."

Nije baš tako: on mora delovati, ali mora tako-
đe pustiti da Vaseljena stupi u dejstvo u datom
trenutku.

44

r

trpi neku nepravdu, ratnik obično na-
stoji da se osami - da ne bi svoj bol poka-
zao drugima.

Takvo ponašanje je istovremeno i dobro i loše.

Jedno je pustiti svoje srce da lagano zaleči svo-
je rane. Drugo je ostati po čitav dan u dubokoj medi-
taci ji, iz straha da ne ispadnemo slabići.

U svakome od nas postoji jedan anđeo i jedan
demon, a njihovi su glasovi veoma slični. Pred ne-
kom teškoćom, demon pothranjuje taj samotnjački
razgovor, s namerom da nam pokaže kako smo ranji-
vi. Anđeo nas navodi da promislimo o našim stavo-
vima, a ponekad su mu potrebna i nečija usta da bi se
obznanio.

Jedan ratnik svetlosti održava ravnotežu izme-
đu samoće i zavisnosti.

45

ratniku svetlosti potrebna je ljubav.

Naklonost i nežnost čine deo njegove prirode -
isto koliko i potreba za hranom, pićem i žudnja za
Dobrom Borbom. Kad ratnik nije srećan pred prizo-
rom zalaska sunca, znači da nešto nije u redu.

Tog trenutka, prekida borbu i kreće da traži
društvo, da bi zajedno posmatrali smiraj dana.

Ako ima teškoća da ga nađe, postavlja sebi pitanje: "Da me nije možda bilo strah nekome da priđem? Da li mi je neko ukazao naklonost, a da te nisam shvatio?"

Ratnik svetlosti koristit samoctt, ali > mm
iskorišćava njega. | -|••" • -^oms^

atnik svetlosti zna da je nemoguće živeti u stanju potpune opuštenosti.

Naučio je od strelca da je za odapinjanje strele na daljinu luk potrebno držati dobro zategnut. Naučio je od zvezda da samo unutrašnje razgaranje omogućava njihov sjaj. Ratnik zapaža da konj, u času kad preskače preponu, napinje sve svoje mišice.

vi)ŠCU.
Ali on nikad ne brka napetost sa razdražljivi-

T

atnik svetlosti uvek uspeva da očuva ravnotežu između Strogosti i Milosrđa.

Da bi ostvario svoj san, potrebna mu je čvrsta volja - i neograničena sposobnost predavanja; iako ima određen cilj, put koji do njega vodi nije uvek onaj koji zamišlja.

Zato ratnik svetlosti koristi disciplinu i saučestće. Bog nikad ne napušta svoju decu - ali njegove su namere nedokučive, i On gradi put našim vlastitim koracima.

Koristeći disciplinu i predavanje, ratnik potpohranjuje svoje oduševljenje. Navika nikad ne može upravljati značajnim potezima.

48

t atnik svetlosti ponekad se ponaša kao voda, i provlači se između prepreka na koje nailazi.

U pojedinim trenucima, odupirati se znači biti uništen; tada se on prilagođava okolnostima. Prista-, bez pogovora, da kamenje na putu samo ucrtatok Jcgove reke kroz planine.

U tome leži snaga vode: nju nikad ne može slo- lili čekić niti raniti bodež. I najmoćniji mač na svetu ^sposoban je da ostavi ožiljak na njenoj površini.

Voda jedne reke prilagođava se putu koji je moguć, ne zaboravljajući svoj cilj: more. Slaba na i/.voru, postepeno zadobija snagu od drugih reka ko- l"- susreće.

I, u određenom času, njena moć postaje potpuna.
49

a ratnika svetlosti ne postoji ništa apst
ktno.

Sve je konkretno, i sve ga se tiče. On ne se
skrštenih ruku u udobnosti svoga šatora, posmatra
jući zbivanja u svetu; prihvata svaki izazov kao novi
priliku da samog sebe promeni.

Neki od njegovih drugova provode čitav živo
žaleći se na nemogućnost izbora, ili pretresajući tuđ
odluke. Ratnik, međutim, preobraća svoju misao
delo.

Ponekad mu se desi da promaši cilj, i ond
plaća - bez roptanja - cenu svoje greške. Drugi pu
pak, zaluta sa svog puta, i troši silno vreme da bi s
vratio na prvobitno odredište.

Ali jedan ratnik nikad ne gubi prisebnost.
50

atnik svetlosti odlikuje se osobinama stene.
Kad se nađe na ravnom zemljištu - gde je sve
u njegovoj okolini u skladnom odnosu - ostaje čvrst
i postojan. Ljudi mogu slobodno graditi sebi kuće na
leinelju onog što je tu zatečeno, jer nema opasnosti
da će ih oluja zbrisati.

Međutim, kada ga postave na neku strminu - a
si vari koje ga okružuju ne ispoljavaju ravnotežu ih
uzajamno poštovanje - on otkriva svoju snagu; kotr-
l ja se, poput lavine, u susret neprijatelju, koji preta da
uj'tozi mir. U tim trenucima, ratnik raspolaže rušila-
i kom snagom, i niko nije kadar da ga obuzda.

Ratnik svetlosti razmišlja istovremeno i o ratu
1 o miru, i ume da se ponaša u skladu sa okolnostima.

I
atnik svetlosti koji se previše uzda u svoju
oštroumnost naposljetku potceni moć pro-
tivnika.

: Treba uvek imati na umu: postoje trenuci kada
j(c); Snaga delotvornija od veštine.

Borba s bikovima traje petnaest minuta; bik
ubrzo uviđa da će biti prevaren - i njegov je sledeći
korak da nasrne na torera. Kad se to desi, nema te
slave, dokaza, oštroumnosti ili šarma koji mogu spre-
čiti tragediju.

Zato ratnik svetlosti nikad ne potcenjuje sirovu

snagu. Kad je ona suviše žestoka, povlači se sa boj-
nog polja - dok neprijatelj ne istroši svoju energiju.

52

ratnik svetlosti ume da prepozna neprija-
telja koji je jači od njega.

Ako resi da se s njime sukobi, biće odmah po-
ražen. Ako prihvati njegove izazove, upašće u klo-
pku. Tada pribegava diplomatiji, kako bi prevazišao
tešku situaciju u kojoj se našao. Kad se neprijatelj
ponaša kao malo dete, ratnik primenjuje istu taktiku.
Kad ga poziva u borbu, pravi se da ga nije razumeo.
Prijetelji primećuju: "Baš je kukavica".

Ali ratnik svetlosti ne haje za to; zna da su sav-
hes i hrabrost jedne ptice nemoćni da se odupru ma-
čijim kandžama.

U takvim situacijama, ratnik pokazuje neogra-
ničeno strpljenje; vrlo brzo neprijatelj će otići da
i zaziva nekog drugog.

ratnik svetlosti nikad ne gleda nepravdu ra-
vnodušno.

Zna da je sve jedno, i da svaki pojedinačni po-
stupak pogađa sve ljude na kugli zemaljskoj. I zato,
kad se suoči sa tuđom patnjom, koristi svoj mač da
bi doveo stvari u red.

Ali, iako se bori protiv ugnjetavanja, nijednog
časa ne pokušava da sudi ugnjetaču. Svako će odgo-
varati za svoje postupke pred Bogom. I ratnik - pošto
ispuni svoju dužnost - ne daje nikakvo objašnjenje.

-!!!&! Ratnik svetlosti postoji na svetu da bi pomagi
svojoj braći, a ne da bi osudjivao svoje bližnje.

54

\ ratnik svetlosti nikad se ne obeshrabruje.

Bekstvo može biti izvanredna veština od-
brane, ali je ne može primeniti onaj koga je obuzeo
veliki strah. Kad se nađe u nevolji, ratnik svetlosti
radije će prihvatiti poraz, a potom viđati svoje rane -
jer zna da, ukoliko pobegne, pridaje napadaču veću
moć no što ovaj zaslužuje.

U izvesnim teškim i bolnim trenucima, ratnik
se suočava s nepovoljnom situacijom junački, pomir-
ljivo i hrabro.

55

ratnik svetlosti se nikada ne žuri.

Vreme radi u njegovu korist; on uči kako da ovlada strpljenjem i izbegava nepromišljene poteze. Krećući se polako, zapaža čvrstinu svojih koraka. Zna da učestvuje u jednom presudnom trenutku istorije čovečanstva, i mora da promeni samoga sebe pre no što promeni svet. Zato se opominje reci Lansa del Vasta: "Revoluciji je potrebno vreme da bi uhvatila korena."

v! Jedan rajnfk n%ij\$a oL,ubjfe plod dok je još zelen.

56

atnik svetlosti potrebuje strpljenje i brzinu u isto vreme.

Dve najveće greške jedne borbene veštine jesu: delovati pre vremena ili propustiti priliku; da bi to izbegao, ratnik razmatra svaku situaciju kao da je jedina, i ne primenjuje obrasce, recepte ili tuđa mišljenja.

Kalifa Muaijat pitao je Omera Ben Al-Asa u čemu je tajna njegove izuzetne političke veštine: "Nikad se nisam upustio u nešto a da prethodno nisam razradio plan povlačenja; s druge strane, nikad mi se nije desilo da nešto započnem a da već na prvom koraku poželim da pobegnem glavom bez obzira", glasio je odgovor.

57

atnik svetlosti često zapada u malodušnost. Smatra da ništa ne može da probudi uzbuđenje koje je želeo. Mnogih večeri i noći biva prinuđen da održava osvojeni položaj, bez ikakvih novih događaja koji bi mu vratili izgubljeno oduševljenje. Njegovi prijatelji primećuju: "Možda je njegova borba okončana."

Ratnik oseca bol i pometnju, slušajući takve opaske, jer zna da nije stigao tamo kuda je želeo. Ali on je tvrdoglav, i ne odustaje od onog što je naumio. I onda, kad-se najmaaje-B^ii^j.tttfvaraju mu se nova vrata.

31

< -._, vi
i

!

atnik svetlosti uvek čuva svoje srce da se ne okalja osećanjem mržnje.

Kad kreće u borbu, seća se Hristovih reci: "Volite neprijatelje svoje". I pokorno ih se pridržava. Ali takođe zna da ga čin praštanja ne obavezu-

je da pristane na sve; ratnik svetlosti ne srne pognuti glavu - inače gubi iz vida obzorje svojih snova. Prihvata prisustvo protivnika koji bi iskušavali njegovu srčanost, istrajnost, sposobnost odlučivanja. Oni ga obavezuju da se bori za svoje snove. Iskustvo borbe je ono što očeličava ratnika svetlosti.

59

ratnik se seća prošlosti.

Poznaje čovekovo Duhovno Traganje, zna da su njime već ispisane pojedine najsvetlije stranice istorije. I neka od njenih najgorih poglavlja: pokolji, žrtve, mračnjaštvo.

Upotrebljavano je za lične ciljeve, a njegove su ideje služile kao štit za najstravičnije namere. Ratnik je već slušao primedbe ove vrste: "Kako ću saznati da li je ovaj put istinski?" I video mnoge ljude kako odustaju od traganja da bi izbegli odgovor na to pitanje.

Ratnik nema nedoumica; sledi jedan nepogrešivi obrazac.

"Po plodovima poznaćete drvo", govorio je Isus. On se pridržava ovog pravila, i nikad ne greši.

60

ratnik svetlosti poznaje značaj intuicije.

U jeku bitke, nema vremena da razmišlja o udarcima neprijatelja - tada koristi svoj instinkt, i sluša svog anđela.

U vreme mira odgoneta znakove koje mu Bog šalje. Ljudi kažu: "Pomerio je pameću".

Ili: "Živi u svetu mašte."

Ili pak: "Kako se može pouzdati u stvari koje nisu logične?"

Ali ratnik zna da je intuicija azbuka Božija, i nastavlja da sluša vetar i da priča sa zvezdama.

61

ratnik svetlosti i njegovi drugovi okupljaju se oko vatre.

Dok tako sede, pretresaju svoja postignuća - a stranci koji se pridruže grupi uvek su dobrodošli, jer se svi ponose svojim životom i Dobrom Borbom. Ratnik oduševljeno govori o svom putu, priča kako je odoleo nekom izazovu, koje je rešenje našao u nekom teškom trenutku. Dok pripoveda svoje dogo-

dovštine, reci mu odišu strašću i romantičarskim zanosom.

Ponekad dopušta sebi malo preterivanja. Seća se da su i njegovi preci preterivali, s vremena na vreme.

Zato i on to čini. Ali nikad ne brka ponos sa; taštinom, niti veruje u vlastita preterivanja. !]

62

a", čuje ratnik kako neko kaže. "Moram sve da razumem, pre no što donesem bilo kakvu odluku. Hoću da imam slobodu da se predomislim, ako treba."

Ratnik s nepoverenjem gleda na ovu izjavu. I on takođe može imati istu slobodu, ali ga to ne sprečava da preuzme određenu obavezu, čak i ako mu nije baš sasvim jasno zašto to čini.

Ratnik svetlosti donosi odluke. Duša mu je slobodna kao oblaci na nebu, ali on je obavezan prema svome snu. Na svome putu, slobodno izabranom, mora da se budi u doba koje mu nije po volji, da sluša ljude koji mu ne kazuju ništa, da podnosi određene žrtve.

Prijatelji prigovaraju: "Ti nisi slobodan."

Ratnik jeste slobodan. Ali zna da otvorena furuna ne peče hleb.

63

; ta god da činimo, treba 'da znamo šta nas čeka, da poznajemo sredstva kojima se postiže određeni cilj i sposobnost kojom raspoložemo da bismo ispunili preuzeti zadatak.

Jedino onaj ko, opremljen na taj način, nimalo ne mari za ishod osvajanja, i sav je obuzet borbom, može reći da se odrekao plodova.

"On se može odreći ploda, ali to odricanje ne znači ravnodušnost prema ishodu."

Ratnik svetlosti s uvažavanjem sluša Gandijevu strategiju. I ne dopušta da ga zbune oni što, nesposobni da išta postignu, neprestano propovedaju odricanje.

64

atnik svetlosti obraća pažnju na sitnice, jer one mogu izazvati veliku pometnju.

Jedan trn, ma koliko bio mali, primorava putni-

ka da prekine hod. Neka sićušna i nevidljiva ćelija može razoriti zdrav organizam. Sećanje na neki trenutak straha koji smo pretrpeli u prošlosti, čini da se strah vraća sa svakim novim jutrom. Delić sekunde otvara pukotinu za smrtonosni udarac neprijatelja. Ratnik budno pazi na sitnice. Ponekad je grub prema sebi, ali više voli da se tako ponaša. "Đavo obitava u dfiiiprna", kaže jedna stara poslovice iz Predanja.

IV
|ti

atnik svetlosti ponekad gubi veru. Postoje trenuci kad baš ni u šta ne veruje. I pita svoje srce: "Zar se zaista isplati toliki trud?" Ali srce uporno ćuti. I ratnik svetlosti mora sam da odluči. Tada pokušava da nađe neki primer. I seća se da je Isus prošao kroz nešto slično - da bi mogao u potpunosti da se uživi u ljudsku sudbinu. "Neka me mimoidje ova čaša", reče Isus. I on je izgubio snagu i hrabrost, ali nije posustao. Ratnik svetlosti i dalje živi bez vere. Ali nastavlja da ide napred, i vera mu se na kraju vraća. ;
66 i.

atnik zna da nijedan čovek nije ostrvo. ; Ne može da se bori sam; kakav god bio njegov plan, zavisi od drugih osoba. Mora s nekim da raspravlja o svojoj strategiji, da zatraži pomoć i - u časovima predaha - da ima kome da priča o svojoj borbi, pokraj vatre. Ali ne dozvoljava da ljudi pobrkaju njegovo drugarstvo sa nesigurnošću. Njegova su dela prozirna, ali su mu zamisli tajnovite. Ratnik svetlosti pleše sa svojim drugovima, ali ne prenosi ni na koga odgovornost za svoje korake.
67

4
predahu borbe, ratnik se odmara. Često provodi dane ne radeći ništa, jer njegovo srce to traži; ali njegova intuicija ostaje budna. On ne čini smrtni greh lenjosti, jer zna kuda ga on može odvesti: u mlaku obamrlost nedeljnih popodneva, kad vreme prolazi - i ništa se drugo ne dešava. Ratnik to naziva "grobljanskim mirom". Seća

se jednog odlomka iz Apokalipse: "Proklinjem te zato što nijesi ni studen ni vruć. O da si studen ili vruć! Tako, budući mlak, izbljuvaću te iz usta svojijeh." Ratnik se odmara i smeje. Ali je uvek na oprezu.

ratnik svetlosti zna: svako se svakoga plaši. Taj strah se obično ispoljava na dva načina: kroz agresiju ili kroz potčinjavanje. To su dva lica istog problema.

I zato, kad se nađe pred nekim ko u njemu izaziva bojazan, ratnik pomisli: i drugog muče iste strepnje kao i mene. I on je savladjivao slične prepreke, proživljavao iste teškoće.

Ali on ume bolje da se izbori sa situacijom. Zašto? Zato što koristi strah kao motor, a ne kao kočnicu.

Tako ratnik uči od protivnika, i posttpta na isti način.

69

a ratnika ne postoji nemoguća ljubav.

On ne dopušta da ga obeshrabre ćutanje, ravnodušnost ili odbijanje. Zna da se - iza ledene maske koju ljudi nose - krije vatreno srce.

I zato, ratnik stavlja na kocku više nego drugi.

On neumorno traži nečiju ljubav - čak i ako zna da će vrlo često čuti reč "ne", da će se vraćati kući poražen, s osećanjem odbačenosti u telu i duši.

Ratnik se ne da zastrašiti kad traži ono što mu treba. Bez ljubavi, on je ništa.

70

n

ratnik svetlosti poznaje tišinu koja prethodi nekoj važnoj bici.

A ta tišina, kao da govori: "Stvari su se zaustavile. Bolje je da borbu ostavimo po strani i da se malo rasonodimo." Neiskusni borci u tom času odlazu svoje oružje, i žale se na dosadu.

Ratnik pomno osluškuje tišinu; zna da se negde nešto sprema. Zna da razorni zemljotresi nailaze bez najave. Već je hodao noću kroz šumu; kad se životinje pritaje, znači da je opasnost blizu.

Dok drugi ćaskaju, ratnik se vežba u rukovanju mačem, i budno motri na horizont.

71

ratnik svetlosti veruje. „
I zato što veruje u čuda, čuda počinju da se
dešavaju. Pošto je uveren da njegova misao može da
mu izmeni život, njegov život počinje da se menja.
Budući da je ubeđen da će sresti ljubav, ta ljubav se
pojavljuje.
S vremena na vreme, doživljava razočaranja.
Ponekad se oseća povređenim.
Tada sluša primedbe: "Kako je naivan".
Ali ratnik svetlosti zna da se to isplati. Na sva-
ki poraz, dolaze dve pobede u njegovu korist.
72

ratnik je naučio da je bolje slediti svetlost.
Već mu se dešavalo da izda, slaže, da skrene sa
svog puta, da se ulaguje tmuni. I sve se i dalje dobro
odvijalo - kao da se ništa nije desilo.
Međutim, najednom se otvara provalija; mo-
gao je učiniti bezbroj sigurnih koraka - ali dovoljan
je samo jedan suvišan korak, pa da sve bude svršeno.
Tada se ratnik zaustavlja, pre no što samog sebe
uništi.
Donevši takvu odluku, sluša četiri primedbe:
"Uvek si pogrešno postupao. Suviše si star da bi se
menjao. Nisi dobar. Nisi se pokazao dostojnim."
Diže pogled k nebu. A jedan glas mu kaže:
"Dragi moj, ceo svet je već činio pogrešne stvari.
Oprošteno ti je, ali ne mogu te prisiljavati da primiš
taj oproštaj. Odluči sam."
Pravi ratnik svetlosti prihvata oproštaj.
73

ratnik svetlosti neprestano teži da se popra-
vi. Svaki udarac njegovog mača podrazu-
meva vekovna iskustva mudrosti i medi-
tacije. Svaki udarac mora sadržati u sebi
snagu i veštinu svih ratnika iz prošlosti,
koji i dan-danas nastavljaju da blagosilja-
ju borbu. Svaki pokret učinjen u toku bit-
ke, veliča pokrete koje su prethodna po-
kolenja nastojala da prenesu posred-
stvom Predanja.
Ratnik usavršava lepotu svojih udaraca.
74

!

ratnik svetlosti uliva poverenje.

Ponekad čini greške, ponekad smatra sebe važnijim nego što jeste. Ali ne laže.

Kad se okupi oko vatre sa svojim drugovima i drugaricama, razgovara sa njima. Zna da njegove reci ostaju zabeležene u pamćenju Vaseljene, kao svedočanstvo njegovih misli.

Ratnik se pita: "Zašto toliko govorim, kad često nisam u stanju da učinim sve ono što kažem?"

A srce odgovara: "Kad javno zastupaš svoje ideje, moraš i da se potruđiš da živiš u skladu s njima."

I baš zato što misli ono što govori, ratnik se preobraća u ono što kaže.

75

; atnik zna da se bitka s vremefiop na vreme prekida.

I nema smisla nastavljati je na silu: treba biti strpljiv, sačekati da se suprotstavljene snage ponovo sukobe. U tišini bojnog polja, ratnik sluša otkucaje svoga srca.

Uviđa da je napet. I da se plaši.

Tada svodi svoje životne račune; proverava da li mu je mač naoštren, srce zadovoljno, da li mu vera plamti u duši. Zna da je održavanje opreme jednako važno kao i delanje.

Uvek se ispostavi da nešto nedostaje. I ratnik svetlosti koristi trenutke kad se vreme zaustavlja, da bi se bolje opremio.

76

atnik zna da se jedan anđeo i jedan demon otimaju za ruku koja drži mač.

Demon kaže: "Posustaćeš. Nećeš znati koji je pravi trenutak. Plašiš se." Anđeo kaže: "Posustaćeš. Nećeš znati koji je pravi trenutak. Plašiš se."

Ratnik je iznenađen. Obojica su kazali isto.

Tada demon nastavlja: "Daj da ti pomognem".

I anđeo kaže: "Ja ću ti pomoći".

Tek tada, ratnik uviđa razliku. Recu su iste, ali su saveznici različiti.

I zato bira ruku svog anđela.

77

vaki put kad isuče svoj mač, ratnik ga i upotrebi.

Može ga iskoristiti da prokrči neki put, da ne-

kome pomogne, ili da otkloni kakvu opasnost - ali mač je ćudljiv i ne voli da se njegova oštrica izlaže bez razloga.

Zato ratnik nikada ne preti. On može da napadne, da se brani ili da pobegne; svaki od ova tri postupka čini deo bitke. Ono što, međutim, ne spada u borbenu veštinu, jeste rasipanje snage jednog udarca pričanjem o njemu.

Ratnik svetlosti uvek pazi na svaki pokret svojega mača. Ali takođe zna da i mač vodi računa o svojim pokretima.

Mač nije stvoren da bi se koristio ustima.

78

.;>S!onekad, ratnika svetlosti progoni zlo; tada ga on, mirno i pribrano, poziva u svoj šator.

I pita ratnik zlo: "Hoćeš li da me povrediš, ili da me iskoristiš za ranjavanje drugih?"

Zlo se pretvara da ga ne čuje. Kaže da poznaje mračne dubine ratnikove duše. Pozleđuje nezarastle rane, i vapi za osvetom. Podseća ga da poznaje neke zamke i ubojite otrove koji će mu pomoći da uništi svoje neprijatelje.

Ratnik svetlosti sluša. Ako zlo nekud odluta u mislima, on ga ponovo navodi na razgovor, i podrobno ga ispituje o svim njegovim zamislima.

Pošto sve sasluša, ustaje i odlazi. Zlo je toliko govorilo, toliko se umorilo i ispraznilo, da neće biti kadro da ga prati.

79

atnik svetlosti - nehotice - zakoraćuje u prazno i pada u provaliju.

Utvare ga plaše, samoća ga tišti. Budući da je tražio Dobru Borbu, nije ni slutio da bi mu se to moglo desiti; ali desilo se. Obavijen tminom, obraća se svome učitelju.

"Učitelju, upao sam u provaliju", kaže. "Vode su duboke i mutne."

"Upamti jedno", odgovora učitelj. "Covek se ne davi zato što upadne u vodu, već zato što ostaje ispod nje."

I ratnik svetlosti napreže sve svoje snage da se izbavi iz situacije u kojoj se zatekao.

80

ratnik svetlosti ponaša se kao dete. •

Ljudi su zapanjeni; zaboravili su da dete treba da se zabavlja, da se igra, da bude pomalo nepristojno, da postavlja neumesna i nezrela pitanja, da govori gluposti u koje čak ni samo ne veruje.

I pitaju, užasnuti: "Zar je to duhovni put? On je potpuno nezreo!"

Ova primedba ispunjava ratnika ponosom. I on održava vezu sa Bogom, blagodareći svojoj bezazlenosti i radosti, ne gubeći pri tom iz vida svoju misiju.

81

. atinski koren reci "odgovornost" otkriva njeno značenje: sposobnost da se odgovori, reaguje.

Odgovoran ratnik bio je u stanju da posmatra i vežba. Umeo je, takođe, da bude i "neodgovoran": dopuštao je, ponekad, da ga prilike nose, a nije odgovarao, niti je reagovao.

Ali je naučio lekciju; zauzeo je neki stav, poslušao savet, pokazao dovoljno poniznosti da prihvatiti pomoć.

Odgovoran ratnik je onaj ko ne tovari na svoja pleća breme sveta; to je onaj ko je naučio kako da se izbori s trenutnim izazovima.

82

ratnik svetlosti ne može baš uvek da bira

s

svoje bojno polje.

Ponekad biva uhvaćen na prepad, usred bitke koje nije želeo; ali ne vredi mu da beži, jer će ga te bitke pratiti u stopu.

Zato, u trenutku kad je sukob gotovo neizbežan, ratnik započinje razgovor sa svojim protivnikom. Ne pokazujući strah ili kukavičluk, nastoji da sazna zbog čega taj drugi želi da se bori; šta ga je nagnalo da napusti svoje selo i da dođe po njega, da ga izazove na meč. Ne vadeći mač iz korica, ratnik uspeva da ga ubedi da ta bitka nije njegova.

Ratnik svetlosti sluša ono što njegov protivnik ima da kaže. I upušta se u borbu samo ako je to neophodno.

83

i

ratnika svetlosti obuzima strah pre4 va-

žnim odlukama.

"To je isuviše krupan zalogaj za tebe", kaže jedan prijatelj. "Samo napred, hrabro", kaže drugi. A njegove nedoumice rastu.

Posle nekoliko dana kolebanja, povlači se u jedan ugao svog šatora, tamo gde obično sedne kad hoće da se posveti razmišljanju i molitvi. Vidi sebe u budućnosti. Vidi ljude kojima će njegovo držanje doneti blagodet ili štetu. Ne želi da prouzrokuje nepotrebne patnje, ali ne želi ni da napusti svoj put.

Tada ratnik čeka da se odluka sama javi.

Ako bude potrebno da kaže "da", to će hrabroj reći.

Ako, pak, bude trebalo da kaže "ne", kazaće to, bez zazora.

84

k

ratnik svetlosti u potpunosti preuzima odgovornost za svoju Ličnu Legendu.

Prijatelji primećuju: "Njegova je vera zadivljujuća!"

Ratnika najpre obuzima ponos, ali već posle nekoliko trenutaka počinje da oseća stid pred onim što je čuo, jer zna da zapravo nema onu veru koju pokazuje.

U tom času, anđeo mu šapuće: "Ti si samo jedno oruđe svetlosti. Nema razloga da se razmećeš, niti da se osećaš krivim; jedino imaš razloga da se raduješ."

I ratnik svetlosti, čim uvidi da je samo oruđe, postaje spokojniji i pouzdaniji. -

85

Hitler je možda izgubio rat na bojnopolju, ali je na kraju ipak nešto dobio", kaže M. Halter. "Jer je čovek XX veka stvorio koncentracione logore i obnovio mučenja, a uz to je i pokazao svojim bližnjima 'da je moguće zatvoriti oči pred tuđim nesrećama."

Možda je i u pravu: postoje napuštena deca, iskasapljeni civili, nevini u zatvorima, usamljeni starci, pijanci po jarkovima, luđaci na vlasti.

Ali možda uopšte nije u pravu: jer postoje ratnici svetlosti.

A ratnici svetlosti nikad rie prihvatajti ono

je neprihvatljivo.

86

ratnik svetlosti nikad ne zaboravlja

izreku : dobro jare ne mekeće.

, Nepravde se dešavaju. Svi zapadaju u situacije koje nisu zalužili - obično onda kad ne mogu da se brane. Mnogo puta, poraz kuca na ratnikova vrata. Kad se to desi, ratnik ućuti. Ne troši energiju na reci, jer one ne mogu ništa da učine; bolje je upotrebiti snagu za pružanje otpora, biti strpljiv i znati da Neko sve to posmatra. Neko ko je video nepravdnu patnju, i ko se s tim ne miri.

Taj Neko pruža mu ono što mu je najpotrebnije: vreme. Pre ili kasnije, sve će se ponovo preokrenuti u njegovu korist.

Ratnik svetlosti je mudar; ne govori o svojim porazima.

87

edan mač može trajati kratko. Ali ratnik svetlosti mora trajati dugo.

Zato se on ne zavarava svojom sposobnošću, i izbegava da bude uhvaćen na prepad. On svakoj stvari pridaje onu vrednost koju ona zaslužuje.

Vrlo često, kad je suočen s ozbiljnim teškoćama, đavo mu šapuće na uvo: "Nemoj da se sekiraš, to nije ništa ozbiljno".

Drugi put, pak, kad su u pitanju beznačajne stvari, đavo kaže: "Moraš uložiti svu svoju snagu da bi se izvukao iz ove neprilike".

Ratnik ne sluša šta đavo govori; on je gospodar svoga mača.

ratnik svetlosti je uvek budan.

Ne traži dozvolu od drugih da bi se latio mača; jednostavno ga uzima u ruke. Takođe ne gubi vreme objašnjavajući svoje postupke; veran onome što je Bog odredio, on odgovara za svoja dela.

Gleda pored sebe, i prepoznaje svoje prijatelje.

Osvrće se unazad i prepoznaje svoje protivnike. Ne-umoljiv je kad je u pitanju izdaja, ali se ne sveti; jedino uklanja neprijatelje iz svog života, ne boreći se s njima duže nego što je neophodno.

Ratnik svetlosti ne pokušava da giradi sliku o sebi; on naprosto postoji.

89

zl-

svetlosti se ne druži s onim ko želi da mu naudi. I ne može se videti u društvu onih koji žele da ga "uteše".

Izbegava one koji su na njegovoj strani samo u slučaju poraza: ti lažni prijatelji hoće da dokažu da se slabost nagrađuje. Donose uvek rđave vesti. Stalno pokušavaju da unište ratnikovo poverenje - pod platom "solidarnosti".

Kad ga vide ranjenog, kupaju se u suzama, ali - u dubini duše - likuju jer je ratnik izgubio jednu bitku. Ne shvataju da je i to deo borbe.

Istinski ratnikovi drugovi uz njega su u svakom trenutku, u teškim i u bezbrižnim časovima.

90

a početku svoje borbe, ratnik svetlosti je izjavio: "Ja imam snove".

Posle nekoliko godina, shvata da je moguće stići na željeno odredište; zna da mu sleduje nagrada.

Tog časa, obuzima ga tuga. Poznaje tuđu nesreću, usamljenost, nezadovoljstvo koje tišti veliki deo čovečanstva, i smatra da ne zaslužuje ono što dobija.

Anđeo mu šapuće: "Vrati sve". Ratnik pada na kolena i predaje Bogu sve što je stekao.

Taj čin Predaje obavezuje ratnika da prestane da postavlja glupa pitanja, i pomaže mu da savlada osećanje krivice.

91

atnik svetlosti drži mač u svojim rukama.

Na njemu je da odluči šta će da učini, a šta neće učiniti ni po koju cenu.

Ima trenutaka kada ga život dovede u škripac: primoran je da se liši stvari koje je oduvek voleo.

Tada ratnik razmišlja. Nastoji da utvrdi da li ispunjava volju Božiju, ili su njegovi postupci samo posledica sebičnosti. Ako je to lišavanje sastavni deo njegovog puta, on ga prihvata bez pogovora.

Međutim, ako je ono izazvano tuđom pokvarenošću, onda će njegov odgovor biti nemilosrdan.

Ratnik raspolaže i udarcem i oprostajem. I ume da ih koristi s podjednakom veštinom.

92

ratnik svetlosti ne upada u zamku reci "sloboda".

U razdobljima kad njegov narod trpi ugnjetavanje, pojam slobode je jasan. U takvim vremenima, koristeći mač i oklop, ratnik se bori sve dok ne izgubi dah ili život. Pred tuđim jarmom, sloboda je lako shvatljiv pojam: ona je suprotno od ropstva.

Ali, ponekad, ratnik sluša starije kako govore: "kad prestanem da radim, biću slobodan". Zatim, godinu dana kasnije, isti ti stariji ljudi se žale: "Život je samo dosada i navika". U tom slučaju, slobodu je teško razumeti; ona znači odsustvo smisla.

Ratnik svetlosti uvek ima neku obavezu. On je rob svoga sna, ali koraci su mu slobodni.

93

ratnik svetlosti ne ponavlja uvek istu borbu - naročito kad nema ni napredovanja ni povlačenja.

Ako bitka tapka u mestu, on smatra da treba da sedne s neprijateljem i da se dogovori o primirju. Obojica su se već okušali u veštini mačevanja i sad treba da sklope sporazum.

To je gest dostojanstva - a ne kukavičluka.

Znak da postoji ravnoteža snaga, i promena strategije.

Nakon potpisivanja mirovnih planova, ratnici se vraćaju kući. Ne moraju nikome ništa da dokazuju; izvojevali su Dobru Bitku, i očuvali veru. Svaki je malo popustio, savlađujući time veštinu pregovaranja.

94

neprijatelji pitaju ratnika svetlosti odakle crpi svoju energiju. A on kaže: "Od skrivenog neprijatelja".

Prijatelji pitaju ko je taj.

Ratnik odgovara: "Neko koga ne možemo povrediti."

To može biti dečak koji ga je porazio u nekoj svađi u detinjstvu, devojčica koja ga je "napustila" u jedanaestoj godini, profesor koji ga je nazvao margarcem. Kada je umoran, ratnik se priseća da im još nije pokazao svoju hrabrost.

Ne pomišlja na osvetu, jer skriveni neprijatelj nije više deo njegove priče. Razmišlja jedino kako da usavrši svoju veštinu, kako bi njegovi podvizi obišli

svet i stigli do ušiju onoga ko ga je povredio u prošlosti.

^

Jučerašnja bol je snaga ratnika svetlosti.

95

atniku svetlosti uvek se pruža i druga prilika u životu. Poput svih ostalih muškaraca i žena, ni on nije od rođenja umeo da rukuje mačem; mnogo je grešio pre no što je otkrio svoju Ličnu Legendu.

Nijedan ratnik ne može da sedne pored vatre i da izjavi pred drugima: "Uvek sam se ispravno ponašao." Ko to tvrdi, taj laže, i još nije naučio da spozna samog sebe. Pravi ratnik svetlosti već je činio razne nepravde.

Ali, prevaljujući svoj životni put, uviđa da uvek ponovo sreće osobe o koje se nekada ogrešio. Ti susreti mu pružaju priliku da ispravi zlo koje je prouzrokovao. I on je koristi, bez oklevanja.

96

i atnik svetlosti je bezazlen kao golubice, i mudar kao zmije.

Kad se sastane sa svojim društvom, da porazgovara, ne osuđuje tuđe ponašanje; on zna da sile mraka koriste jednu nevidljivu mrežu da bi širile svoje zlo. Ta mreža hvata svako obaveštenje koje lebdi u vazduhu, i izobličava ga u spletku i zavist koje nagrízaju ljudsku dušu.

Tako, sve ono što je o izvesnoj osobi rečeno uvek na kraju stigne do ušiju njenih neprijatelja, uveličano podmuklim teretom otrova i zlobe.

I zato, kad ratnik svetlosti govori o stavovima svog brata, uvek zamišlja da je i on prisutan i da sluša njegove reci.

97

vo je zapisano u Brevijaru Srednjovekovnog Viteštva: "Duhovna energija Puta koristi pravdu i strpljenje da bi pripremila v tvoj duh.

"Ovo je Vitezov Put: put u isto vreme i lak i težak, jer obavezuje putnika da odbaci izlišne stvari i uslovna prijateljstva. Zato on, na početku, toliko okleva da se njime zaputi.

"Evo prvog uputstva Vitezovima: izbrisaceš

sve ono što si dosad zapisao u svesci svog života: ne-
spokojstvo, nesigurnost, laž. A na njihovo mesto,
upisaćeš reč hrabrost. Ako tom rečju započneš puto-
vanje i slediš ga s verom u Boga, stići ćeš tamo gde
treba."

1

98

kč*?* V ad se bliži čas bitke, ratnik svetlosti spre-
man je za sve eventualnosti.

Preispituje svaku strategiju, i pita: "Šta bih ra-
dio kad bih morao da se borim sa samim sobom?" Na
taj način otkriva svoje slabe tačke.

U tom trenutku, prilazi mu protivnik; nosi pu-
nu vreću obećanja, ugovora, sporazuma. Iznosi zavo-
dljive predloge i jednostavna rešenja.

Ratnik detaljno pretresa svaku ponudu; i on
traži načina da sklopi sporazum, ali ne gubeći pri
tom svoje dostojanstvo. Ako bude izbegao borbu,
neće to učiniti zato što je bio zaveden - već zato što
je smatrao da je to najbolja strategija.

Ratnik svetlosti ne pija darove od svog ne-
prijatelja.

99

(i-

Vj^C^H pet ponavljam:

Ratnici svetlosti se prepoznaju po pogledu.

Nalaze se u svetu, deo su sveta i upućeni su u svet
bez bisaga i sandala. Vrlo često ispadaju kukavice.

Ne postupaju baš uvek ispravno.

Ratnici svetlosti pate zbog gluposti, brinu se
zbog beznačajnih stvari, smatraju da su nesposobni
da se razvijaju. Ratnici svetlosti, s vremena na vre-
rae, veruju da su nedostojni svakog blagoslova ili
čuda.

Ratnici svetlosti često se pitaju sta ovde uopšte
traže. Bezbroj puta im se učini da njihov život nema
nikakvog smisla.

- ' -

•]

Zato i jesu ratnici svetlosti. Zato što greše. Za-
to što postavljaju pitanja. I zato što nastavljaju da
tragaju za smislom - na kraju će ga i naći.

100

atnik svetlosti sad se budi iz svog sna.

I misli: "Ne umem da se izborim s ovom sve-

tlošću, koja mi je omogućila da rastem". Međutim, svetlost ne iščezava.

Ratnik pomišlja: "Biće neophodne izvesne promene koje ja nemam volje da učinim".

Svetlost je i dalje tu - jer volja je reč puna varki. Tada oči i srce ratnika svetlosti počinju da se privikavaju na svetlost. Ona ga više ne plaši, i on polako prihvata svoju Legendu, čak i ako to podrazumeva izlaganje opasnostima.

"j Ratnik je dugo spavao. Sasvim je prirodno što se s"d budi postepeno.

101

skusan borac podnosi klevete; poznaje snagu svoje pesnice, spretnost svojih udaraca. Kad se nađe pred nespremnim suparnikom, gleda ga pravo u oči i pobeđuje, bez potrebe da prenosi borbu na fizički plan.

i" Što više napreduje u učenju sa svojim duhovnim učiteljem, svetlost vere sve jače blista u njegovim očima, i on nema potrebe nikome ništa da dokazuje. Potpuno su nevažni protivnikovi nasrtljivi argumenti - tvrdnje da je Bog tek puka praznoverica, da su čuda trikovi, da verovati u anđele znači bežati od stvarnosti.

Isto kao i borac, ratnik svetlosti poznaje svoju ogromnu snagu; nikada se ne bori s nekim ko ne zaslužuje čast borbe.

102

atnik svetlosti mora stalno imati na umu pet pravila borbe, koja je napisao Čuang Ču, pre tri hiljade godina.

Vera: pre no što stupiš u neku bitku, moraš verovati u razlog borbe.

Pratilac: biraj svoje saveznike i nauči da se boriš u društvu, jer niko ne uspeva sam da dobije rat.

Vreme: način borbe po zimi razlikuje se od borbe leti; dobar ratnik vodi računa o pravom trenutku stupanja u bitku.

Prostor: borba u nekom klancu ne vodi se isto kao borba u ravnici. Osmotri pažljivo svoju okolinu, i izaberi najbolji način kretanja.

Strategija: najbolji ratnik jeste onaj ka planira svoju bitku.

103

času kad se borba okončava, ratnik najčešće ne zna njen ishod.

Tok bitke pokreće silnu energiju oko njega, i uvek nastupi jedan trenutak kad su i pobjeda i poraz podjednako mogući. Vreme će pokazati ko je pobedio ili izgubio; ali on zna da, počev od tog trenutka, ne može više ništa da učini: sudbina te bitke u Božjim je rukama.

U tim trenucima, međutim, ratnik svetlosti se ne brine za rezultate. Ponire u svoje srce i pita: "Jesam li vodio Dobru Bitku?" Ako dobije potvrđan odgovor, može da odahne. Ako je odgovor odrečan, uzima svoj mač i ponovo počinje da vežba.

104

ratnik svetlosti nosi u sebi Božju iskru.

Njegova je sudbina da bude u društvu s drugim ratnicima, ali - ponekad - mora i sam da upražnjava veštinu mačevanja: i zato, kad je odvojen od svojih drugova, ponaša se kao zvezda.

Obasjava onaj deo Vaseljene koji mu je došuden, i nastoji da pokaže galaksije i mlečne puteve svima koje gledaju u nebo.

Istrajnost ratnikova ubrzo biva nagrađena.

Malo-pomalo, prilaze mu drugi ratnici, i drugovi se okupljaju u sazvežđa, sa svojim znamenjima i svojim tajnama. ;,

105

i

onekad, ratnik svetlosti ima utisak da živi dva života istovremeno.

U jednom, prinuđen je da čini sve ono što ne želi, da se bori za ideje u koje ne veruje. Ali postoji i drugi život, koji mu se otkriva u snovima, pročitanim knjigama, susretima s ljudima koji misle isto kao i on.

Ratnik će dozvoliti da se ta dva života približe.

"Postoji neki most koji spaja ono što činim s onim što bih voleo da činim", misli on. Postepeno, njegovi snovi zagospodarice njegovim navikama, sve dok ne uvidi da je spreman za ono što je oduvek želeo.

Znači, dovoljno je malo odvažnosti - I dva života će se preobratiti u jedan, jedinstveni. ;;

106

apiši ponovo ono što sam ti već rekao:
Ratniku svetlosti potrebno je vreme koje će posvetiti samom sebi. Koristiće to vreme za odmor, kontemplaciju, uspostavljanje dodira sa Dušom Svetā. Čak i u jeku neke bitke, on uspeva da meditira. U izvesnim prilikama, ratnik će šesti da se opusti, i pustiti da sve što se oko njega zbiva nastavi da se dešava bez njegovog učešća. Gledaće svet kao posmatrač i - ne nastojeći da išta doda ili oduzme - jednostavno će se prepustiti, bez opiranja, toku života.
Malo-pomalo, sve što je izgledalo zamršeno, počinje da biva jednostavno. I ratnik se raduje.
707

atnik svetlosti je podozriv prema osobama koje veruju da poznaju put.
One su uvek toliko ubeđene u vlastitu moć odlučivanja, da ne shvataju ironiju s kojom sudbina ispisuje život svakog pojedinca: i bune se uvek kad neminovnost zakuca na vrata.
Ratnik svetlosti ima svoje snove. I ti snovi ga vode napred. Ali nikad neće nasesti zabludi da je put lak a vrata široka. Zna da je Vaseljena ustrojena po načelu alhemije: solve et coagula, govorili su učitelji. "Sakupljaj i rasipaj Svoje Energije, u skladu sa prilikama."
Postoje trenuci kad se dela i trenuci kad se prima. Ratnik ume da ih razlikuje.
108

atnik svetlosti, dok uči da rukuje mačem, uviđa da njegova oprema mora biti potpuna - a to podrazumeva oklop.
Odlazi da traži sebi oklop i sluša predloge različitih prodavača. i
"Upotrebi štit samoće", kaže jedan.
"Upotrebi štit cinizma", nudi drugi.
"Najbolja je zaštita ničim se ne zaklanjati"...
tvrdi treći.
Ali ratnik ne obraća pažnju na njihove ponude. Vedar i spokojan, stiže do svog svetog mesta i obavlja se neuništivim plastom vere.
Vera odbija "\$ye udarce. Vera preobražava otrov u bistru vodu. :
109

eloga života verujem svemu što mi ljudi kažu, i stalno se razočaravam", često se žale drugovi.

Važno je imati poverenja u ljude; ratnik svetlosti se ne plaši razočaranja - jer poznaje moć svoga mača i snagu svoje ljubavi.

Međutim, uspeva da nametne svoje granice: jedno je prihvatiti Božje znakove i shvatiti da se anđeli služe ustima naših bližnjih da bi nas posavetovali.

Drugo je biti nesposoban za donošenje odluka i stalno očekivati od drugih da nam kažu šta treba da činimo.

Ratnik svetlosti ima poverenja u druge", jer - pre svega - ima poverenja u sebe.

110

atm'k svetlosti posmatra život s-jaclagona-klonošću i pouzdanjem.

Nalazi se pred jednom tajnom čiji će ključ otkriti jednoga dana. Nebrojeno puta ponavlja samom sebi: "Ali ovaj život liči na ludilo."

U pravu je. Prepušten čudu svakodnevice, primecuje da nije uvek kadar da predvidi posledice svojih postupaka. Ponekad nešto čini a da toga nije ni svestan, spašava, ne znajući da spašava, pati, ne znajući zašto je tužan.

Da, ovaj život je pravo ludilo. Ali velika mudrost ratnika svetlosti ogleda se u tome što on pažljivo bira svoje ludilo.

111

atnik svetlosti posmatra dva stuba što uokviruju vrata koja namerava da otvori.

Jedan se zove Strah, drugi Želja. Ratnik gleda stub Straha na kojem piše: "Stupićeš u jedan nepoznat i opasan svet, gde ti sve ono što si do sada naučio ništa neće vredeti."

Zatim skreće pogled na stub Želje, gde stoji zapisano: "Izaći ćeš iz jednog poznatog sveta, koji čuva stvari koje si oduvek želeo i za koje si se toliko borio".

Ratnik se smeši - jer nema ničeg što ga plaši, i ničeg što ga sputava. S pouzdanjem čoveka koji zna šta hoće, otvara vrata.

112

atnik svetlosti upražnjava jednu moćnu

vežbu unutarnjeg usavršavanja: obraća pažnju na radnje koje obavlja mehanički - kao što je disanje, treptanje, ili opažanje premeta koji ga okružuju.

To čini kad se oseca zbunjenim. Tako se oslobađa napetosti, i omogućava svojoj intuiciji da se slobodnije razmahne - bez uplitanja njegovih strahova ili želja. Izvesni problemi koji su delovali neresivo, bivaju rešeni, pojedini bolovi koje je smatrao neublaživim, neosetno iščezavaju.

Kad mora da se suoči s nekoja teškom situacijom, pribegava ovoj tehnici. " " ">:!"
113

atnik svetlosti često sluša primedbe poput ove: "Ne želim da govorim o izvesnim stvarima, jer su ljudi zavidni".

Kad to čuje, ratnik se smeje. Zavist ne može prouzrokovati nikakvu štetu - ukoliko je ne prihvatimo. Zavist je sastavni deo života i svi moraju da nauče kako da se s njom izbore.

Međutim, on retko kad govori o svojim namerama. I zato, ponekad, ljudi smatraju da se plaši zavisti.

Ali on zna da, kad god govori o nekom snu, troši deo energije toga sna da bi se izrazio. I, u silnoj priči, preti mu opasnost da istroši svu snagu neophodnu za delanje.

Ratnik svetlosti dobro poznaje moć reci.
114

atnik svetlosti zna koliko vrede istrajnost i hrabrost. U toku bitke, često prima udarce koje nije očekivao. I shvata da će - pre no što rat okonča - neprijatelj izvojevati nekoliko pobeda. Kad se to desi, on daje oduška svojoj žalosti i odmara se, da bi povratio snagu. Ali gleda da se što pre vrati u borbu za svoje snove.

Jer, što duže bude odsustvovao, veći su izgledi da će postati slab, plašljiv, kolebljiv. Kad jedan konjanik padne s konja, a ne vrati se u sedlo već idućeg trenutka, nikad više neće imati hrabrosti da ponovo uzjaše.

115

atnik svetlosti zna da se trud isplati.

On odlučuje o svojim poduhvatima uz pomoć nadahnuća i vere. Međutim, sreće i osobe koje ga pozivaju da sudeluje u borbama koje nisu njegove, na bojnim poljima koja ne poznaje - ili koja ga ne zanimaju. One žele ratnika svetlosti da izazovu na okršaje koji su njima važni - ali ne i njemu.

Vrlo često u pitanju su bliske osobe, koje vole ratnika, uzdaju se u njegovu snagu i - budući da su u škripcu - žele njegovu pomoć po svaku cenu.

U tim trenucima, on se smeška i pokazuje svoju ljubav - ali ne prihvata izazov.

Pravi putnik svetlosti uvek sam bira svoje bojno polje.

116

atnik svetlosti ume da gubi.

On ne prima poraz ravnodušno, govoreći „šta je tu je, to i nema nekog naročitog značaja“, ili "ruku na srce, to nije baš ono što sam ja hteo". Prihvata poraz kao poraz - i ne pokušava da ga preobrati u pobedu.

Peče ga bol od zadobijenih rana, ravnodušnost prijatelja, usamljenost gubitnika. U tim trenucima, kaže samom sebi: "Borio sam se za nešto, i nisam uspeo. Izgubio sam prvu bitku."

Ta rečenica uliva mu nove snage. On zna da niko ne dobija uvek - i ume da razlikuje svoje pogotke od svojih promašaja.

117

ad čovek nešto želi, ćela mu Vaseljena pomaže da to i ostvari. Ratnik svetlosti to zna.

I upravo zato, vrlo se obazrivo odnosi prema sopstvenim mislima. Ispod niza dobrih namera, kriju se osećanja koja se niko ne usuđuje samom sebi da prizna: osveta, samouništenje, krivica, strah od pobe-
de, gnusno radovanje tuđoj nesreći.

Vaseljena ne presudjuje: radi u korist naših želja. Zbog toga ratnik ima hrabrosti da se suoči sa senkama svoje duše, i da vidi da li slučajno ne traži nešto pogrešno za sebe.

1 uvek je vrlo oprezan prema onome što misli:

778

sus je govorio: "Neka tvoje da bude da, i nek tvoje ne bude ne". Kad ratnik preuz-

me neku odgovornost, drži svoju reč.
, Oni koji obećavaju - a ne ispunjavaju obećanja
- gube samopoštovanje i stide se svojih postupaka.
Život takvih osoba sastoji se u neprestanom bežanju;
oni troše znatno više energije da iznađu opravdanja
kojima bi omalovažili ono što su rekli, nego što rat-
nik koristi da bi ispunio preuzete obaveze.
Ponekad se i njemu desi da preuzme odgovo-
rnost za neku glupost, iz čega će se izroditi šteta. Ne-
će ponoviti tu grešku - ali, iako zna da je pogrešio,
poštuje ono što je rekao i plaća cenu svoje ishitre-
nosti.

119

ad dobije neku bitku, ratnik proslavlja po-
bedu.

Ta pobjeda ga je koštala teških trenutaka, noći
ispunjenih sumnjama, beskrajnih dana iščekivanja.
Od najstarijih vremena, proslavljanje pobjede spada u
životne obrede.

Drugovi gledaju radost ratnika svetlosti, i mi-
sle: "Zašto to radi? Može da se razočara već u slede-
ćoj bici. Može da izazove bes neprijatelja."

Ali ratnik zna razlog svog postupka. On uživa
u blagodeti najboljeg poklona koji pobjeda može da
mu pruži: poverenja.

M .I

Proslavlja danas svoju jučerašnju pobjedu, dsa
bi imao više snage u sutrašnjoj bici.

120

rta

ednoga dana, bez ikakve najave, ratnik
otkriva da se bori bez pređašnjeg oduše-
vljenja.

Nastavlja da čini sve što je i do tada činio, ali
izgleda da je svaki njegov pokret izgubio smisao. U
tom trenutku, ima samo jedan izbor: da nastavi da
upražnjava Dobru Bitku. Obavlja svoje molitve iz
nužde, ili iz straha, ili iz bilo kog drugog razloga - ali
ne prekida svoj put.

Zna da je andjeo Onoga koji ga nadahnjuje
trenutno negde odlutao. Ratnik održava pažnju us-
merenu na bitku, i uporan je u svojim nastojanjima -
čak i kad sve izgleda uzaludno. Ali uskoro, andjeo se
vraća, i prvi lepet njegovih krila već vraća izgublenu
radost.

atnik svetlosti deli s drugima sve što je naučio o svom putu.

Ko drugima pomaže, uvek može i da računa na tuđu pomoć, i dužan je da prenosi svoja znanja. Zato ratnik seda pokraj vatre i priča kako mu je protekao ratni dan.

Neki prijatelj šapuće: "Zašto govoriš tako otvoreno o svojoj strategiji? Zar ne vidiš da time dovediš sebe u opasnost da deliš s drugima ono što si sam osvojio?"

Ratnik se samo smeška, i ne odgovara. Zna da ako posle dana provedenog u borbi dospe u prazan raj, njegova borba nije ni vredela truda.

atnik je naučio da Bog koristi samoću da bi nas naučio kako da živimo zajedno.

Koristi bes, da bi nam ukazao na neprocenjivu vrednost mira. Koristi dosadu, da bi naglasio značaj pustolovine i prepuštanja.

Bog se služi cutanjem, da bi nam predočio odgovornost govorenja. Služi se umorom, da bi nam omogućio da uvidimo vrednost buđenja. Služi se bolešću, da bi istakao blagodeti zdravlja.

Bog koristi oganj da bi nam objasnio vodu.

Koristi zemlju, da bi nam omogućio da shvatimo vrednost vazduha. Koristi smrt, da bi nam predočio značaj života.

atnik svetlosti daje pre no što mu išta traže.

Tim povodom, neki drugovi primećuju: "Kome treba, taj traži".

Ali ratnik svetlosti zna da postoje mnogi ljudi koji nisu kadri - jednostavno nisu kadri - da traže pomoć. U njegovoj blizini postoje osobe čije je srce tako slabašno, da počinju da preživljavaju nezdrave ljubavi; žude za nežnošću, ali se stide to da pokažu. Ratnik ih okuplja oko vatre, priča im priče, deli svoju hranu, opija se s njima. Narednog dana, svi se već bolje osećaju.

. . ., Najbedniji su oni koji ravnodušno posmatraju tuđu bedu.

i

ice koje su stalno zategnute naposljetku počinju da škripe.

Ratnici koji se neprestano uvežbavaju gube spontanost u borbi. Konji koji stalno preskaču prepone na kraju lome nogu. Lukovi koji se svakoga dana savijaju, više ne odapinju strele s prvobitnom snagom.

Zato, čak i kad nije raspoložen, ratnik svetlosti nastoji da se razgali malim svakidašnjim stvarima.

125

ratnik svetlosti sluša Lao Cea koji kaže da treba da se oslobodimo merenja vremena danima i satima, kako bismo usredsredili svu svoju pažnju na trenutak koji traje.

Jedino tako on uspeva da razreši pojedine probleme još pre no što iskrсну; obraćajući pažnju na sitnice, uspeva da izbegne velike nesreće.

Ali misliti na sitnice ne znači biti sitničar. Preterana zabrinutost na kraju uspeva da uguši svaki tračak radosti u životu.

Ratnik zna da je svaki veliki san sazdan od mnoštva različitih stvari, kao što je i sunčeva svetlost i zbir miliona i miliona zrakova.

i

1

126

trenutaka kada se ratnikov put odvija po pukoj navici. Tada on primenjuje jednu pouku Nahmana iz Braclava: "Ako ne uspevaš da meditiraš, moraš da ponavljaš jednu jedinu običnu reč, jer to duši godi. Ne govori više ništa, već samo ponavljaj tu istu reč, bez prestanka, nebrojeno puta. Ona će na kraju izgubiti smisao, a zatim poprimiti jedno novo značenje. Bog će otvoriti vrata, a ti ćeš uspeti pomoću te proste reci da saopštiš sve što želiš".

Kada je prinuđen da obavlja isti zadatak više puta, ratnik primenjuje ovu taktiku, i preobražava svoj rad u molitvu.

127

ratnik svetlosti nema "izvesnosti", već put koji treba da sledi - i kojem nastoji da se

prilagodi, u skladu sa vremenskim prilika-
kama.

Leti se bori s opremom i tehnikom koje su raz-
ličite od zimskih. Budući da je fleksibilan, on ne pro-
cenjuje svet na osnovu pojmova "ispravno" i "pogre-
šno", već na osnovu "najprikladnijeg ponašanja u
određenom trenutku."

Zna da i njegovi drugovi takođe moraju da se
prilagođavaju, i zato se ne iznenađuje kad vidi da su
promenili stavove. Svakome od njih pruža dovoljno
vremena da opravda svoje postupke.

;'!:. ';!;

Ali je neumoljiv kad je u pitanju izdaja.

128

atnik svetlosti sedi pokraj vatre
prijateljima.

svojim

Tu oni provode sate, u međusobnim optužba-
ma, ali naposljetku uvek spavaju u istom šatoru, za-
boravivši na izgovorene uvrede. S vremena na vre-
me, grupi se pridruži neki pridošlica. Pošto ga još
niko nije video na delu, on pokazuje samo svoje vrli-
ne, i zato ga neki olako prihvataju za učitelja.

Ali ratnik svetlosti ga nikad ne pretpostavlja
svojim starim ratnim drugovima. Stranac je dobro-
došao, ali će u njega imati poverenja tek kad bude
upoznao i njegove mane. | .> <|> ^

! - !!_!|..', •!

Ratnik svetlosti nikad ne stupa u bitku a da
prethodno nije upoznao krajnje mogućnosti svog sa-
veznika.

129

atnik svetlosti poznaje jednu staru naro-
dnu izreku koja kaže: "Kad bi kajanje ubi-
jalo..."

I zna da kajanje ubija; ono polagano nagriza
dušu onoga ko je počinio neku grešku, i vodi samo-
uništenju.

Ratnik ne želi tako da okonča svoj život. Kad
učini nešto podlo ili zlonamerno - jer i on je čovek
pun mana - ne stidi se da zamoli za oprostaj.

Ako je to još uvek moguće, nastoji svim silama
da ispravi zlo koje je počinio. Ako je osoba koju je
pogodio već mrtva, učiniće dobro nekom strancu, i
nameniti ga spasenju duše onoga koga je usmrtio.

. ,t:n

Ratnik svetlosti se ne kaje, jer kajanje ubija.
On skrušeno priznaje svoju grešku, i čini sve da i
ublaži zlo koje je prouzrokovao.

130

__r vaki ratnik svetlosti slušao je svoju majku
kako govori: "Moj sin to radi zato što je
izgubio glavu, ali - u suštini - on je divan
čovjek".

Iako poštuje svoju majku, on zna da to nije ta-
ko. Ne okrivljuje sebe zbog nepromišljenih postupa-
ka, ali takođe ne opravdava sve svoje greške - jer
tako nikada ne bi mogao da napreduje na svom putu.
On koristi zdrav razum da bi procenio posle-
dice svojih dela - a ne namere koje su ga podstakle
da ih izvrši. Prihvata odgovornost za sve što je uči-
nio, čak i kad treba skupo da plati poneku svoju gre-
šku.

Jedna stara arapska poslovice kaže: "Bog sudi
o drvetu po njegovim plodovima, a ne po njegovom
korenju."

131

--ft re no što donese neku važnu odluku - ob-
javi rat, preseli se sa svojim drugovima u
neku drugu dolinu, izabere njivu za setvu
- ratnik postavlja sebi pitanje: "Kako će se
to odraziti na peto koleno mojih poto-
maka?"

Jedan ratnik zna da postupci svake osobe po-
vlače za sobom posledice koje će se još dugo vreme-
na osećati, i mora da zna kakav svet ostavlja u nasle-
đe petom pokolenju.

132

e izazivaj buru u čaši vode", upozorava
neko ratnika svetlosti.

Ali on nikada ne preuveličava neki težak tre-
nutak, i uvek se trudi da očuva neophodnu prise-
bnost.

Međutim, ne sudi o tuđem bolu.

Neka sitna pojedinost - koja ga ničim ne poga-
đa - može poslužiti kao fitilj za eksploziju koja se
pripremala u duši njegovog brata. Ratnik poštuje pa-
tnje svojih bližnjih, i ne pokušava da ih poredi sa
svojima.

Čaša žuči nije ista za sve.

rva i glavna osobina kojom se odlikuje duhovni put jeste hrabrost", govorio je Gandi.

Kukavicama svet izgleda prepun pretnji i opasnosti. Oni traže lažnu sigurnost jednog života bez velikih izazova, i naoružavaju se do zuba da bi branili ono što smatraju da im pripada. Tako kukavice na kraju same podignu rešetke svoje tamnice.

Ratnik svetlosti odašilje svoju misao preko granice vidika. Zna da, ukoliko on sam ne učini nešto za ovaj svet, niko drugi to neće moći umesto njega. Zato sudeluje u Dobroj Borbi, i pomaže drugima, čak i ako mu nije sasvim jasno zbog čega to čini.

ratnik svetlosti pažljivo čita spis koji je Duša Sveta uputila Šiku Ksavijeru:

"Kad budeš uspeo da prevaziđeš teške probleme, nemoj se zadržavati na teškim trenucima kroz koje si prošao, već se prepusti radosti što si savladao još jedno iskušenje u životu. Kad ozdraviš, posle dugog lečenja, ne misli više na patnje koje si, neminovno, trpeo, već na Božiji blagoslov koji ti je doneo izlečenje.

"Čuvaj u svome sećanju, do kraja života, one dobre stvari koje su proizišle iz nedaća. One će služiti kao dokaz tvoje sposobnosti, i ulivaće ti poverenje kad god se nađeš pred nekom preprekom."

ratnik svetlosti usredsređuje svoju pažnju na mala čuda svakodnevnog života.

Ako je u stanju da prepozna šta je lepo, to je zato što nosi lepotu u sebi - jer svet je ogledalo, i svakom čoveku vraća odraz njegovog vlastitog lica. Iako poznaje svoje mane i ograničenja, ratnik svetlosti čini sve što je u njegovoj modi da očuva dobro raspoloženje u trenucima krize.

Jer, u suštini, svet ulaže sve napore da mu pomogne, čak i kada izgleda da sve uokolo govori suprotno.

ostoji nešto što bi se moglo nazvati emoci-

onalnim smećem: ono se stvara u fabrika-
ma misli. To su bolovi koji su već minuli
i sada nemaju nikakve svrhe. To su predo-
strožnosti koje su bile značajne u prošlosti
- ali sada više ničemu ne služe.

I ratnik takođe ima svoje uspomene, ali uspeva
da razdvoji ono što je korisno od onog što je izlišno:
on baca svoje emocionalno smeće.

Jedan prijatelj kaže: "Ali to je deo moje priče.
Zašto bih morao da odbacim osećanja koja su obe-
ležila moj život?"

Ratnik se smeška, ali ne pokušava da oseti
stvari koje više ne oseća. On se menja - i želi da ga
njegova osećanja u tome prate.

137

ad vidi da je potišten, učitelj kaže ratniku:

"Ti nisi onakav kao što izgledaš u časovi-
ma tuge. Ti si nešto znatno više od toga".

"Dok su mnogi otišli - iz razloga koje nikada
nećemo dokučiti - ti si i dalje ovde. Zašto je Bog
uzeo tako izuzetne osobe, a tebe ostavio?"

„U ovom trenutku, milioni osoba već su odu-
stali. Ne sekiraju se, ne plaču, ne rade više ništa; sa-
mo čekaju da vreme prođe. Izgubile su sposobnost
da pružaju otpor."

* "Ti si, međutim, tužan. To sdfto dokazuje da je
tvoja duša još uvek živa." ; M v

138

i* onekad, u jeku bitke koja izgleda kao da
nema kraja, ratniku najednom sine neka
ideja i on uspeva da pobedi u deliću se-
kunde.

Tada pomisli: "Zašto li sam se toliko dugo mu-
čio, u jednoj borbi koja je odavno mogla biti rešena,
s upola manje energije no što sam potrošio?"

I zaista, čitav problem - onda kad je već rešen
- izgleda veoma jednostavan. Velika pobeda koja
nam se danas čini lakom, bila je rezultat čitavog niza
malih pobeda koje su prošle nezapaženo.

r

Tada ratnik uviđa šta se dogodilo i mirno spa-
va. Umesto da sebe okrivljuje zato što je toliko vre-
mena utrošio da bi stigao na cilj, raduje se jer zna da
je napokon ipak stigao.

139

_it ostoje dve vrste molitve. •

Prva vrsta je ona u kojoj molimo da se određene stvari dogode, nastojeći da kažemo Bogu šta treba da čini. Ona ne ostavlja ni vremena ni prostora Tvorcu da deluje. Bog - koji vrlo dobro zna šta je najbolje za svakoga od nas - nastaviće da postupa kako mu odgovara. A onaj koji moli ostaje u uverenju da ga Gospod nije čuo.

Druga vrsta molitve je ona u kojoj čak i ako ne shvata puteve Svevišnjeg, čovek pušta da se u njegovom životu ostvare Tvorčeve namere. Moli se da bude pošteđen patnje, moli se za radost u Dobroj Borbi, ali nijednog trenutka ne propušta da kaže: "Neka bude volja Tvoja".

Ratnik svetlosti se moli na ovaj drugi način.

140

atnik zna da su u svim jezicima najvažnije takozvane male reci.

Da. Ljubav. Bog.

To su reci koje izlaze s lakoćom, i ispunjavaju ogromna prazna prostranstva.

Međutim, postoji jedna reč - takođe veoma mala - koju mnogi ljudi teško izgovaraju: ne.

Onaj ko nikad ne govori ne smatra se velikodušnim, uviđavnim, uglađenim: jer reč ne bje glas da je prokleta, sebična, sirova.

Ratnik ne upada u tu klopku. Postoje trenuci kada se može desiti da - dok drugima govori da - samom sebi kaže ne.

Zato on nikad ne kaže usnama da ako njegovo srce govori ne.

141

rvo: Bog je žrtvovanje. Patimo u ovom životu i bićemo srećni u budućem.

Drugo: ko se zabavlja, taj je dete. Živimo u neprestanoj napetosti.

Treće: drugi znaju šta je za nas najbolje, jer imaju više iskustva.

Četvrto: naša je dužnost da druge usrećimo.

Treba da im činimo po volji, čak i ako to podrazumeva velika odricanja. Peto: ne treba piti iz pehara sreće, jer nam se to može osladiti - a nećemo ga uvek imati u rukama.

Šesto: treba prihvatati sve kazne. Svi smo mi

grešnici.

Sedmo: strah je najbolji stražar - nećemo se izlagati opasnostima.

Ovo su zapovesti kojih nijedan ratnik svetlosti ne može da se pridržava.

142

r

; edna velika grupa ljudi stoji nasred druma preprečivši put koji vodi u Raj.

lj:- Čistunac pita: "Šta će tu grešnici?"

A moralista vrišti: „I kurva bi htela da dođe na gozbu!" Čuvar društvenih vrednosti viče: "Kako oprostiti nevernoj ženi ako je zgrešila?"

Pokajnik čepa svoju odeću: "Zašto da se izleči neki slepac koji misli jedino na svoju bolest i ne kaže čak ni hvala?"

Asketa besni: "Dozvoljavaš da ti žena pospe po kosi skupoceno ulje! Zašto ga ne biste prodali i kupili hranu?"

Smešeci se, Isus drži otvorena vrata. I ratnici svetlosti ulaze bez obzira na histeričnu dreku.

143

rotivnik je mudar.

Kad god može pušta u dejstvo svoje najlakše i najubojitije oružje: spletku. Da bi ga koristio nije mu potreban veliki napor - jer drugi rade za njega. Zlonamerno usmerenim recima uništeni su meseci odanosti, godine traganja za harmonijom.

Vrlo često ratnik svetlosti postaje žrtva ove zamke. Ne zna odakle dolazi udarac, i nema čime da dokaže da je spletko lažna. Spletko ne dozvoljava pravo na odbranu: okrivljuje bez suđenja.

Tada on podnosi posledice i nezaslužene kazne - jer reč ima moć, i on to zna. Ali pati u tišini, i nikad ne koristi isto oružje da bi napao svog protivnika.

Ratnik svetlosti nije kukavica.

144

!J aj budali stotinu pameti, ali ona će hLeti baš tvoju", kaže arapska poslovice.

Kad ratnik svetlosti počne da sadi svoj vrt, primećuje da je sused u blizini, i da ga uhodi. On voli da daje savete o tome kako treba sejati dela, izrijljeti misli, zalivati osvojena blaga.

Ako posluša njegove reci, ratnik će obaviti je-

dan posao koji nije njegov; vrt koji neguje biće uređen po susedovoj zamisli.

Ali pravi ratnik svetlosti zna da svaki vrt ima svoje tajne, koje je samo strpljiva baštovanova ruka kadra da odgonetne. Zato više voli da se usredsredi na kišu, sunce, godišnja doba.

Zna da budala koja zabada nos u tuđi vrt, ne vodi računa o svojim biljkama.

745

ia. bi se učestvovalo u borbi, treba držati širom otvorene oči. I imati odane prijatelje na svojoj strani.

•!< Ponekad se desi, iznenada, da se neko ko se borio na ratnikovoj strani, preobrati u njegovog protivnika.

Prva reakcija je mržnja; ali ratnik zna da je slepi borac izgubljen usred bitke.

Tada pokušava da sagleda sve dobre stvari koje je bivši saveznik učinio u vreme njihovog zajedništva; trudi se da razume šta ga je nagnalo na naglu promenu stava, koji su se to otrovi nagomilali u njegovoj duši. Nastoji da otkrije šta ga je navelo da odustane od razgovora.

Niko nije isključivo dobar ili isključivo zao; ratnik upravo o tome misli, kad vidi da je stekao novog protivnika.

746

atnik zna da ciljevi ne opravdavaju sredstva.

Jer ne postoje ciljevi; postoje samo sredstva.

Život ga vodi od nepoznatog do nepoznatog. Svaki trenutak zaodenu je tom čudesnom tajnom: ratnik ne zna odakle dolazi, ni kuda ide.

Ali nije ovde slučajno. I iznenađenje ga raduje, očaravaju ga predeli koje ne poznaje. Vrlo često oseća strah, ali to je prirodno za jednog ratnika.

Ako bi mislio samo na cilj, ne bi uspeo da obrati pažnju na znakove duž puta. Ako se usredsredio samo na jedno pitanje, propustio bi različite odgovore koji su mu na dohvat ruke.

r

i. '!!!• • >'. "-f • iri^ UfiTK 'JffiJIK! !.!.!;<•>>'.:| ;.

Zato se ratnik svetlosti prepušta.

147

ratnik zna da postoji takozvani "efekat slapova".

Vrlo često je bio u prilici da gleda kako izvesna osoba nepravedno postupa prema nekome ko nema hrabrosti da se suprotstavi. To znači da je dotična osoba, iz kukavičluka i želje za osvetom, istresla svoj bes na nekom drugom, slabijem, koji ga, sa svoje strane, istresa dalje, na nekom trećem, stvarajući tako čitav lanac nesreće. Niko ne zna unapred posledice svojih svireposti.

Zato je ratnik svetlosti vrlo oprezan u rukovanju mačem, i prihvata jedino onog suparnika koga smatra dostojnim sebe. U trenucima besa, udara o stenu i ugane ruku.

Ruka se posle izvesnog vremena oporavi; ali dete koje je dobilo batine samo zato što je njegov otac izgubio jednu bitku, ostaje obeleženo za čitav život.

148

r

ad stigne naređenje za seobu, ratnik vidi pred sobom sve prijatelje koje je stvorio sledeći svoj put. Neke je naučio kako da čuju zvona potopljenog hrama, drugima je pričao priče pokraj vatre.

Srce mu je tužno, ali on zna da je njegov mač posvećen, i da mora da se povinuje zapovestima Onoga kome je namenio svoju bitku.

Tada ratnik svetlosti zahvali svojim pratiocima, udahne duboko, i nastavlja napred, sa zavežljajem uspomena na jedno nezaboravno putovanje.

Svi koji veruju to znaju.

149

rj\ OJ ut!<

EPILOG

Vec je bila mrkla noć kad je žena prestala da govori. Nastaviše da sede, ćutke, zagledani u mesec koji se rađao. "Ima mnogo protivurečnosti u onom što ste mi pričali", reče on.

Žena ustade.

"Zbogom", reče. "Ti si znao da zvona na dnu mora nisu legenda; ali bio si kadar da ih čuješ tek pošto si shvatio da vetar, galebovi, šumor palmovog lišća - svi zvuči koje si slušao, čine zapravo bruja-

nje zvona."

"Isto tako, ratnik svetlosti zna da sve što ga okružuje - njegove pobjede, porazi, oduševljenje i malodušnost - spada u njegovu Dobru Borbu. I ume da upotrebi pravu strategiju u pravom trenutku. Ratnik se ne trudi da uvek bude dosledan; naučio je da živi s vlastitim protivurečnostima."

"Ko ste vi?", upita.

Ali žena se već udaljavala, koračajući preko talasa, u susret mesecu koji se rađao.